

מה תיכזה הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי יצחק יעקב רבינוביץ
בעל הדברי בינה מביאלא זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש רבי נתן
דוד משידלובצא זצוק"ל נסתלק כ"א אדר (תרס"ה)

הגאון רבי חנא רבה של רישאש היה בביתו, כאשר הגיע אליו
המברק המבהיל על מחלתו האנושה של בנו רבי משה שלמה.
הרופאים כבר התייאשו מחייו - נמסר לו במברק, ולכן אם ברצון
הוריו לראות אותו קודם מותו, עליהם למהר ולבוא למקום מגוריו
בדחיפות יתירה.

ההורים רבי חנא ואשתו מיהרו ותיכף ומיד לנסוע למקום מגוריו בנם.
בדרךם עברו דרך העירייה ביאלא. הגאון רבי חנא שנמנה על חסידי
ביאלא הנכבדים, ראה חובה לעצמו לקבל שלום מרבו למרות המצב
הקשה. אולם אשתו סירבה להתעכב בעיר, ופרצה בבכי סוער, שהיא
עוד רוצה להספיק לראות את פני בנה הגוסס לפני פטירתו. אמנם
האמונת צדיקים של רבי חנא התגברה על בכייתה של אשתו, והוא
נכנס לחדר הרבי עם קויטל, בו נרשם שם החולה ושם אמו.

הרבי הציץ בפתקא ומיד פנה לרבי חנא ואמר לו בדרך שחוק, נו מה
אתם רוצים, הרי החולה התחיל להזיע, והוטב לו ברוך השם. רבי
חנא שלא האמין למשמע אזניו חזר ושאל, אם כן הרי אין לי מה
לנסוע אליו. הרבי השיב לו, אכן אליבא דאמת אין לכם מה לנסוע
כי בנכם יבריא בקרוב לגמרי, אולם רעיתך לא תרצה להאמין, לכן
סעו לשלום.

אשתו הופתעה למראה פניו השוחקות של רבי חנא. היא התריסה
כנגדו, הרי בעצמך קראת במברק ששעותיו של בנו היקר ספורות,
ומה זו השמחה הגדולה אצלך, הרי עוד מעט ניפרד הימנו לעולמים.
רבי חנא הרגיע אותה וסיפר לה את דברי רבינו, אך כדרך הנשים
שדעתן קלות סירבה לקבל את דבריו.

רבי חנא ורעיתו נסעו למקום מגוריו הבן, ולהפתעתם הגדולה יצא
בנם לקראתם כשהוא בריא ושלם. עתה כבר הצטערה אמו מאד, על
מה שלא האמינה מיד בדברי רבינו, והודתה להשי"ת על גודל חסדיו.

*

רבי זימל היה איש גבור, הוא ובנו עסקו בעבודות גופניות, בחפירת
בורות להשקאה, וכדומה. כאשר הגיע תור הבן להתייצב לצבא, לא
עלה על קצה דעתו של רבי זימל, שקיימת אפשרות שיפטרו את בנו
מהגיוס מטעמי בריאות, אולם בכל זאת לפני שהלך להתייצב, הם
נסעו לביאלא והגישו קויטל לפני רבינו ושאלו בעצתו.

הצעתו של רבינו לבקש שחרור מבחינה רפואית, נראתה בעיניהם
ממש כרחוקה מן המציאות, אך היה להם אמונת צדיקים, ונסעו מיד
לעיר המחוז שדליץ, מקום מושבה של ועדת הגיוס המחוזית, וביקשו
להתייצב לפני הוועדה הרפואית. המועד שנקבע להתייצבותם היה
ביום השבת, רבי זימל התלווה אל בנו בכניסתו ללשכת הגיוס, ופתאום
נדמה לו שגם רבינו מתלווה אליהם.

רבי זימל נשאר לחכות בחוץ, והבן נכנס פנימה. לאחר שעה קלה יצא הבן
ובידו "פתק לבן", ובו רשום שהוא שוחרר לגמרי, כי הוא נמצא בלתי כשיר
לשירות צבאי. הבן סיפר שכשהתייצב לפני הוועדה הרפואית, הוא הרגיש
שאחד עומד מאחוריו ומצביע על ידו הקטנה והמצומקת ואומר: "הרי היד
שלו הוא כמו יד של ילד בן שבע", ולכן פטרוהו מבחינה רפואית. עכשיו
הסתכל שוב הבן על ידו, והנה לפניו יד בריאה וחזקה כמקודם.

לשבת הבאה נסע רבי זימל ביחד עם בנו לביאלא, ומעומק לבו הודה לרבינו על
ברכתו, ואף הודה לו על שהטריח את עצמו להלילות אל בנו בעת התייצבותו בפני
הוועדה הרפואית. רבינו שמע את הדברים וחיך, כיצד יתכן הדבר, הרי באותה שבת
הייתי בביאלא, ואיך יכולתי להיות בשדליץ. אולם כוחו של אותו צדיק היה גדול כל
כך, שגם ביושבו בביאלא, היה יכול להיראות בשדליץ הרחוקה, ולהציל את אותו צעיר
מן הגיוס.

מה תהיה התגובה שלנו כשנשמע את הבשורה הטובה על ביאת המשיח

המשפט הקשה התבטל לגמרי

זכיתי כמה פעמים להיות בידך עם אבי מורי הגאון
הצדיק רבי שמואל צבי זצ"ל, אצל הרבי הקדוש
בעל הלב שמחה מגור ז"ע. מעשה שהיה בשנותיו
האחרונות של רבינו הלב שמחה, אחד מן החסידים
הזכיר לפני, שהוא עומד לפני משפט קשה ונוקב. הרבי
האציל את ברכתו.

מאוחר יותר הגיע החסיד להודיע לרבי, שהמשפט שלו
נדחה לבנתיים. הוא סיפר את הבשורה לרבי, בלשון
הגמרא של הדף היומי שלנו (סנהדרין צה). **בַּת דִּינָא**
- לָן וְהִתְעַכֵּב הַדִּין. ענה לו הרבי הלב שמחה בהמשך
לשון הגמרא, **בַּת דִּינָא בְּטַל דִּינָא**, היות שהמשפט
נדחה, זה כבר יתבטל לגמרי, ואכן כך היה.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם סנהדרין
דף צה, כ"ט תשרי תשע"ח)

מה נקרא 'היסח הדעת'

בהכנת השיעור ראיתי ווארט נפלא מהרבי הקדוש
רבי יחזקאל משינאווא זצוק"ל בספרו דברי יחזקאל
(פרשת האזינו), בשם הרבי הקדוש
בעל הישמח משה זצוק"ל, על מה
שזח"ל אומרים בדף היומי שלנו
(סנהדרין צז). **אין בן דוד בא עד
שתכלה פרוטה מן הכיס**, אמר
הרבי הישמח משה, אין הכוונה
שתכלה הפרוטה מן הכיס, שלא
ישאר חלילה פרוטה בכיס, רק
מקובלני הפירוש שיצא מפי אליהו
ז"ל, היינו עד שתכלה הפרטיות
מכיס הלב, היינו שלא יהיה מבקש
על שום דבר שנוגע לעצמו, רק על
כבוד הבורא יתברך שמו, שיתגדל
ויתקדש לעיני כל ישראל. עד כאן
דבריו הקדושים.

זה מזכיר לי השיחה הנפלאה
שזכיתי לשמוע כשהייתי עם מרן
בעל חיי הלוי הגאון הצדיק הנודע רבי יוחנן
וואזנער שליט"א, אצל המקובל מזה הרבים בכל
העולם כולו, הגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ
שליט"א, בנו חביבו של דודי בעל מעדני השולחן רבינו
הגאון רבי לוי רבינוביץ זצוק"ל. המקובל שליט"א דיבר
על הנושא של "כבוד השכינה", שבעצם כל אחד דואג
על עצמו, וחושב על עצמו, אבל מה יהיה עם השכינה,
שכינה מה אומרת קלני מראשי קלני מזרועי (סנהדרין
מו), הוא הרחיב בשיחה שלימה על הנושא.

נסיים עם סיפור נפלא על מרא דארעא דירא, מרן
הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל. פעם אחת הוא

הזכיר בשיעורו בין מנחה למערב בבית הכנסת בתי
מוחסה, את הגמרא בדף היומי שלנו (סנהדרין צז),
שלשה באין בהיסח הדעת, ואחד מהם, משיח. נשאל
מרן על ידי אחד השומעים, מה שייך היסח הדעת
מהמשיח, הרי אנחנו מזכירים את המשיח כל יום
בתפילה, ובפרט באני מאמין.

הניח מרן את דעת השואל ואמר לו, מה הפירוש 'היסח
הדעת', הנה אנחנו יושבים כאן בבית מדרש, ואם
פתאום יכנס איש מבשר טוב ויכריז בצורה פתאומית,
"משיח עומד כבר ברחוב היהודים", הדבר פשוט
שתתפרץ צווחה מכולנו, ונשאל זה את זה, האמנם
נכון הדבר שמשיח עומד כאן ברחוב הסמוך. זהו
ה'היסח הדעת' שלנו, כי מי שמצפה באמת לישועה,
צריך לקבל את הבשורה המרגינה הזאת בוודאות
ברורה, ללא כל סימני תמיכה.

(מתוך הפתיחה לשיעור במחזור הקודם - סנהדרין
דף צז, א' חשון תשע"ח)

עני ורוכב על החמור

סיפור נפלא היה אצל הרבי הקדוש בעל הלב שמחה
מגור זצוק"ל, כמו בכל יום טוב, הגיעו גם על יום טוב
זה לחסות בצילו המון עם רב, ובתוכם כמה וכמה
עשירים נכבדים. במוצאי יום טוב הזמין
הרבי את כל העשירים לאסיפה, הרבי
דיבר והסביר את הצורך הדחוף להרבה
כסף מנדבת ידם, כדי לתקן דבר מסוים.

כדרך העשירים שאוהבים מאד שהכסף
יהיה נמצא אצלם, הם התחילו במתן
עצות, הרי אפשר לעשות כך ואפשר
לעשות אחרת, ולמה נצרך הוצאה
כספית גדולה כל כך עבור הענין. כשרבו
הדברים ורבו הדוברים, השניק אותם
הרבי הלב שמחה בשאלה, למה הגמרא
אומרת בדף היומי שלנו (סנהדרין צח).
על המשיח, שאם לא זכו, הוא יבוא
לאט כעני הרוכב על חמור.

כשהרבי ראה שהם לא מצאו מענה
לשאלתו, ענה להם הרבי בחריפות,
הנה העשירים רואים את עצמם בדרך
כלל כידועים ומבינים הכל, ועלה חשש שהם אף
יבואו לחשוב על עצמם שהם משיח, אם יש
לי כל כך המון כסף, הרי אני גם יכול להיות
משיח... לכן אמרו חז"ל על המשיח שהוא
"עני", כשהעשירים ישמעו כך, הם יברחו
מיד מהתואר הזה, הם מוכנים שיגידו
עליהם הכל, רק לא שהם עניים...

(מתוך הפתיחה לשיעור במחזור
הקודם - סנהדרין דף צח, ב'
חשון תשע"ח)

כבוד
הבורא
יתברך
שמו

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות אהרן שליט"א

שבת קודש שבת פרשת משפטים, שבת מברכים חודש אדר, שבת קודש שחזית את ימי השובבים הקדושים, בצילו של צדיק יסוד עולם, בציון המצוינות אלקא דרבי מאיר ענני, רבי מאיר בעל הנס, בעיר הקודש טבריה, ילווה אותי בסייעתא דשמיא כל ימי חיי.

אין מילים בעולם שיכולים לתאר כזה שבת קודש בצילו של שלהבת אש, עמוד האש שהולך לפני המחנה. לקראת סוף הטיש בליל שבת קודש רוקדים בנשמת, כשהגיעו למילים בשיר, 'כי כל פה לך יודה וכל לשון לך תשבע, וכל עין לך תצפה', חשבתי בלבי, כמה אני צריך להודות לבורא עולם רבים וביחיד, על שבת קודש פרשת משפטים בצילו של עבד ה'.

חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, הגמרא במסכת הוריות (י), כמדומין אתם ששררה אני נותן לכם, עבדות אני נותן לכם. כידוע בתורה הקדושה יש פרד"ס, פשט רמז דרש סוד, חשבתי בדרש ואולי זה גם קרוב לפשט. בפשטות עבד מסמל עבדות, שזה כולל דברים מאד לא נוחים שהעבד צריך לעשות, שאדם רגיל לא מוכן לעשות. אבל מורי ורבותי יש עבדות מסוג שונה, 'ישמח משה במתנת חלקו כי עבד נאמן קראת לו', עבד של הקב"ה.

בורא עולם נתן לחסידות תולדות אהרן בפרט, ולכל כלל ישראל בכלל, דוגמא של צדיק שפרוש מכל עניני העולם הזה, און נואס קאכט אין איהם - ומה בוער בו, להיות עבד לבורא עולם. טייקע אידן, עבדות אני נותן לכם, תראו דוגמא איך עבד של הקב"ה לומד שעות רצופות, מתפלל שעות רצופות, דבוק בקונו שעות רצופות. אשרי הדור שהרבי שליט"א משפיע עלי.

בשבת גם זכיתי להכיר מי הם החסידים של הרבי שליט"א, מי הם לומדי הכולל, דעם רבני'ס פולל 'ישא ברכה', איך נראה מנחה של ערב שבת אצל הצדיק, הלוואי שאני יזכה להתפלל נעילה ביום הקדוש יום הכיפורים, כמו שהרבי שליט"א מתפלל מנחה בערב שבת קודש.

מי שלא טעם שבת קודש אצל הרבי שליט"א, מי שלא טעם תפילה אצל הרבי שליט"א, לא יבין איך הצדיק דבוק בקונו, וכמה זה מחייב כל חסיד וכל יהודי. לראשונה בחיי זכיתי להתפלל בליל שבת קודש עטוף בטלית, להתעלות בתפילה, ולהבין לראשונה שיש צדיקים שבאים מקצה העולם להתפלל בימים נוראים בתולדות אהרן, והלוואי שאזכר גם אני בסייעתא דשמיא.

אחרי התפילה בליל שבת קודש, ידיד נפשי אהובי, איש האשכולות, הגבאי החביב הרב גבריאל שישא שליט"א, מציג אותי בפני הרבי שליט"א. בקשתי מהרבי ברכה לדרשה שהייתי צריך למסור למשתתפי השבת בני הכולל החשוב ישא ברכה. הרבי מברך אותי במאור פנים שאין דומה לו, ומוסיף לי, 'אלקא דמאיר ענני'.

אחר כך נכנסתי לקודש פנימה, להעניק לרבי שליט"א חוברות על הזוהר הקדוש, מאחי בכורי ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, בעל 'מאורות הדף היומי', הגאון רבי חיים דוד קובלסקי שליט"א, וגליון 'מתיקות הדף היומי' מאנכי הקטן. אמרתי למרן הרבי שליט"א, שאני מודה לבורא עולם על הזכות, להיות שבת קודש אצל צדיק הדור.

הרבי שליט"א ברוב הענווה מבטל את דברי ואומר לי, שהוא מחפש את הצדיק... והרבי מרחיב לי, כמה תענוג נחת ושמחה אברכי כולל ישא ברכה נותנים לו. כשיש ברכה מהמשלח, היה בחסדי שמים סייעתא דשמיא גדולה מאד בדרשה בליל שבת.

הרחבתי להם על המושג 'עולם הבא מסכתא', על חשיבות של תפילות, ועל הזכות הגדולה שיש להם לקום כל יום באשמורת הבוקר, ולהכין את עצמם בהכנה דרבה לתפילה. כל תפילה אצל הרבי שליט"א, כל טיש אצל הרבי שליט"א, כל דבר שבקדושה אצל הרבי שליט"א, זה עד כלות הגוף והנפש.

שבת קודש הוא כידוע זמן תשובה. כשהרבי שליט"א פותח את פיו בליל שבת קודש בדברי תורה, אי אפשר לא להתעורר בתשובה. הרבי מרחיב על שבת קודש, על הכנה לשבת, על הכח של שבת קודש. בסוף הטיש כבר לא הייתי מסוגל לשבת בטיש, קמתי והצטרפתי לריקוד הסוער של שירי שמחה הודאה לבורא עולם.

אחרי הטיש הרבי שליט"א מתעניין עלי, אצל הגבאי המסור בלב ונפש, ידידי הרב גבריאל קרישבסקי שליט"א, שלא ראה אותי בסוף הטיש. הגבאי ענה לרבי שליט"א, שפשוט קמתי לרקוד עם הציבור. הגבאי אומר לי איך געענען נישט - אני לא זוכר מעולם שהרבי שליט"א התעניין כך.

אחרי הטיש זכיתי להתלוות לכמה תלמידי חכמים, ולבעל מנגן ש'חזר' על התורה כמו שאני אומר 'אשרי יושבי ביתך', ומתחיל את השירים בטיש, בור סוד שאינו מאבד טיפה, שחפץ בעילום שמו. ובכך זכינו גם לקיים מצוות 'ובלכתך בדרך'.

הוספתי לו בדרך על התורה של מרן הרבי שליט"א, את הגמרא הידועה (ע"ז ג), מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, שבפשטות הכוונה, מי שטרח להכין קוגל, טשאלנט, גאלע, לעבער וכדומה, יהיה לו מה לאכול בשבת. אבל לפי מה שהרבי שליט"א אמר בתורה, הכוונה לא רק מי שטרח לאוכל, רק טרח הכוונה שיהודי מכין את עצמו בהכנה דרבה בלימוד התורה בשבת קודש.

ואכן בשבת בשעה שש בבוקר, אברכים החשובים שבאו לשבת, וישנו אולי שלש שעות או ארבע שעות, גערו בבוקר בלימוד התורה, אשרי חלקם. בזוהר הקדוש מובא, ששבת קודש זה יומא דנשמתא, כמו שהגוף זקוק לאוכל, כך הנשמה זקוקה לאוכל. הזמן שלוקח התפילה בשבת קודש בתולדות אהרן מהדור עד שמונה עשרה, זה הזמן שיש אנשים שמתפללים כל תפילת השבת מהדור עד אחרי מוסף, וזה לא רק בשטיבלאך. אבל כשזוכים להתכונן בתפילה כדבעי, כשזוכים להבין כל מילה בתפילה, כשזוכים לראות את הצדיק בתפילה, לעבט מען אין אַ גענער וועלט - חיים בעולם אחר, ולא רוצים שכל הטוב הזה יסתיים.

בשבת קודש, קהילת תולדות אהרן מכרו את העליות על כל ההוצאות הגדולות של השבת קודש ועוד ועוד, אך בכל זאת העניקו לי עליה. לא רציתי להרגיש כלשון הזוהר הקדוש, 'נהמא דכיסופא', שאלתי את הרבי שליט"א מה לתת במי שביך 'בעבור שיתן', כמה דפי גמרא שהרבי שליט"א יבקש אני בס"ד יתחייב, כמה כסף שהרבי שליט"א יבקש, אני בס"ד יתחייב. הרבי שליט"א ברוב טובו העניק לי מתנה נדירה, זכויות אדירות בזה ובבא, והקים באותם שניות כולל חדש, וביקש ממני שאני יממן את הכולל לפנות בוקר בשבת קודש, בעיר הקודש טבריה, עד פסח.

בספר הקדוש בית אהרן מובא, שללמוד גמרא בשבת קודש אור היום, הוא בחינת גן עדן העליון, והוא מרחיב איך יקרא אצל יהודי הנשמת בשבת, אם יכין את עצמו לפני התפילה בלימוד גמרא. מי שרוצה את הזכות להשתתף בכסף לכולל שבת, שיפנה אלי.

זכיתי לקבל שיריים מידיו הקדושות של הרבי שליט"א כמה פעמים במשך השבת, ולחיות שעות בשעת רעוא דרעיון אין אַ גענער וועלט - בעולם אחר. אני מודה לבורא עולם שהיה חושך בלי חשמל בשעת רעוא דרעיון, אבל אור עצום מהרוחניות, זמן טוב לעשות לעצמי חשבון הנפש, ולהתעורר לתשובה.

הרבי שליט"א בסעודה שלישית לא בעלמא הדין, תובע מהחסידים בתורה, לא לשכוח מבורא עולם, שנסיונות שיהודי עובר, זה בשביל לרומם אותו. אחרי שהרבי שליט"א אכל את הדגים, כיבדו אותי לדבר דרשה בנוכחות הרבי שליט"א, מי אנכי, רעדתי להסתכל בדרשה בפניו הקדושים של הרבי שליט"א, והארכת בדברי האור החיים הקדוש בפרשת תצוה, דברים נוראים שכל יהודי צריך לשנן כל יום, "אין משה חפץ לגאול עם בטלנים מן התורה" וכו', "מה השמן מאיר לעולם, כך התורה". בקשתי שכל יהודי יקח על עצמו קבלה רוחנית, משבת קודש פרשת משפטים בצילו של הרבי שליט"א.

נברך את מרן הרבי שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו, שיהיה לו תענוג ונחת ושמחה מכל הצאצאים, מכל החסידים, מכל עמך בית ישראל, שנזכה כבר שהרבי ילווה אותנו בקרוב ממש, לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - סנהדרין דף סט, כ"ז שבט תשפ"ה)

